

Correctievoorschrift VSBO TKL

2026

tijdvak 1
maandag 04 mei
07.30 – 10.00 uur

Papiamentu

Verwerken scores

Verwerk de scores van alle kandidaten in het online AWP-programma.

De scores moeten uiterlijk maandag 01 juni 2026 om 12.00 uur ingevuld zijn.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit eindexamens vwo-havo-vsbo d.d. 23-06-2008, PB 2008 no 54.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;

- 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dit examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wel mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen door het ETE rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit centraal schriftelijk examen Papiamentu TKL eerste tijdvak 2026 kunnen maximaal 52 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit 5 teksten en 39 vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

*Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.
Alle open vragen moeten in het Papiamentu beantwoord zijn.*

Teksto 1 Noelle Cicilia, vigilante étiko den inteligensia artifisial

1 C

2 **maximumscore 1**
Sinembargo, (no) ... òf inventá.

3 A

4 **maximumscore 3**

number di alinia	suptítulo
2	Rísiko di Inteligencia Artificial
3	Brush AI
4	Rechaso
5	Uso konsiente

<i>Indien 4 antwoorden juist</i>	3
<i>Indien 3 juist</i>	2
<i>Indien 2 juist</i>	1
<i>Indien minder dan 2 juist</i>	0

5 **maximumscore 1**
empresario / hende

6 B

Teksto 2 Rekuperashon di koral na Kòrsou

7 C

8 **maximumscore 1**
(peliger di) ekstinsjon

9 **maximumscore 1**
Voorbeeld / kern van een juist antwoord:

Pa salba e koral i restourá e ekosistema di ref

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 A

11 maximumscore 3

ponensia	korekto	inkorekto
E proyekto ta enfoká solamente riba krio di koral.		X
Van Aalst ta lansa e proyekto komo parti di su investigashon na universidat.		X
E malesa SCTLD ta afektá i destruí koral pokopoko.		X
Van Aalst ta pone énfasis riba edukashon komo parti esensial di restourashon di ref.	X	

<i>Indien 4 kruisjes juist</i>	3
<i>Indien 3 juist</i>	2
<i>Indien 2 juist</i>	1
<i>Indien minder dan 2 juist</i>	0

12 A

13 A

14 maximumscore 1
apelá / aktivá

15 B

Teksto 3 Nivel di gastu di kuido ta superá otro pais den region

16 B

17 maximumscore 3

Alinia 1 ta duna ...	korekto	inkorekto
un resúmen preliminar di e teksto.	X	
konklushon di un final adelantá.		X
motibu pa skirbi e teksto.		X
tópiko i informashon prinsipal.	X	

<i>Indien 4 kruisjes juist</i>	3
<i>Indien 3 juist</i>	2
<i>Indien 2 juist</i>	1
<i>Indien minder dan 2 juist</i>	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 **maximumscore 2**

Konsekuensia di nivel di gastu di kuido altu na Kòrsou ta hiba na ...	korekto	inkorekto
ménos impuesto pa siudadano di pais Kòrsou.		X
ménos sèn pa otro área di maneho di gobièrnu.		X
subida di impuesto pa pais Kòrsou i Aruba.	X	

Indien 3 kruisjes juist 2
Indien 2 juist 1
Indien minder dan 2 juist 0

19 **C**

20 **maximumscore 1**

Gastu pa persona ta binti biaha mas altu kompará ku otro paisnan den Karibe.

21 **maximumscore 1**

Voorbeeld / kern van een juiste antwoord:

Promové uso di remedi genérico. / mas barata.

22 **D**

23 **maximumscore 3**

ponensia	korekto	inkorekto
Enbehesimentu di poblashon no ta afektá e sistema di kuido na Kòrsou.		X
Na Kòrsou, e promedio di resèpt pa persona ta superior na Aruba i Hulanda.	X	
Kòrsou a implementá hopi reforma efektivu den sistema di kuido den e último añanan.		X
Fortalesementu di kuido primario por kontribuí na sistema di kuido mas efisiente.	X	

Indien 4 kruisjes juist 3
Indien 3 juist 2
Indien 2 juist 1
Indien minder dan 2 juist 0

Teksto 4 E studiante ku a kome 720 webu den un luna

24 D

25 B

26 maximumscore 3

relashon	sí	nò
enumerashon	X	
kondishon		X
kontradikshon		X
kousa-konsekuensia	X	

Indien 4 kruisjes juist

3

Indien 3 juist

2

Indien 2 juist

1

Indien minder dan 2 juist

0

27 maximumscore 1

alinia 6 i 7

NB: Beide nummers moeten genoemd zijn voor 1 scorepunt.

28 D

29 maximumscore 1

vèt i karbohidrato

NB: Beide antwoorden moeten genoemd zijn voor 1 scorepunt.

30 D

31 A

Teksto 5 Di limitashon pa profeshon

32 **maximumscore 3**

E introdukshon ta duna ...	korekto	inkorekto
un akklarashon inisial.	X	
resúmen adelantá di e teksto.	X	
opinion di e outor tokante e tópiko.		X
konklushon preliminar.	X	

Indien 4 kruisjes juist

3

Indien 3 juist

2

Indien 2 juist

1

Indien minder dan 2 juist

0

33 **maximumscore 1**

persona ku limitashon visual

NB: Voor alleen “hende siegu” 0 scorepunt toekennen.

34 **A**

35 **maximumscore 1**

E posibilidat ... tres islanan.

36 **A**

37 **maximumscore 1**

nan no por lesa fásil.

38 **maximumscore 1**

alinia 5

39 **A**